

QRickit

0224CH05

एहि, करवाम

- क. येषु आसनेषु लम्बमानाः रेखाः दृश्यन्ते तेषु आसनेषु ○ कुर्वन्तु।
ख. येषु आसनेषु लम्बमानाः तिर्यक् च रेखाः दृश्यन्ते तेषु आसनेषु ✓ कुर्वन्तु।
ग. येषु आसनेषु वक्ररेखाः दृश्यन्ते तेषु आसनेषु ✗ कुर्वन्तु।
घ. येषु आसनेषु क्षैतिजरेखाः सन्ति तेषु ★ स्थापयन्तु।
ङ. एतेषु कानिचन आसनानि कर्तुं प्रयत्नं कुर्वन्तु । आसनानि कुर्वन् याः रेखाः निर्मिताः भवन्ति तासां विषये चर्चा कुर्वन्तु ।

विभिन्नानाम् योगमुद्राणाम् अभ्यासे बालकानां साहाय्यं कुर्वन्तु। निर्देशान् यच्छन्तु यथा पृष्ठम् ऋजुं कुर्वन्तु, बाहुम् ऋजुं कुर्वन्तु, पृष्ठं वक्रं, बाहुं चरणौ च तिर्यक् कुर्वन्तु इत्यादीनि । पतञ्जलेः प्राचीनयोगसूत्रेषु यथा वर्णितम् तथा अष्टाङ्गयोगस्य विषये अपि छात्रान् वदन्तु ।

ऋजुः किम् ?

हस्तयोः सूत्रखण्डं धरतु।

किम् एतत् ऋजुः अस्ति ?

अधुना हस्तौ समीपम् आनयतु।

किम् अधुना सूत्रम् ऋजुः अस्ति ?

एतत् इदानीं लम्बवत्/क्षैतिज/तिर्यक् अस्ति।

एहि, करवाम

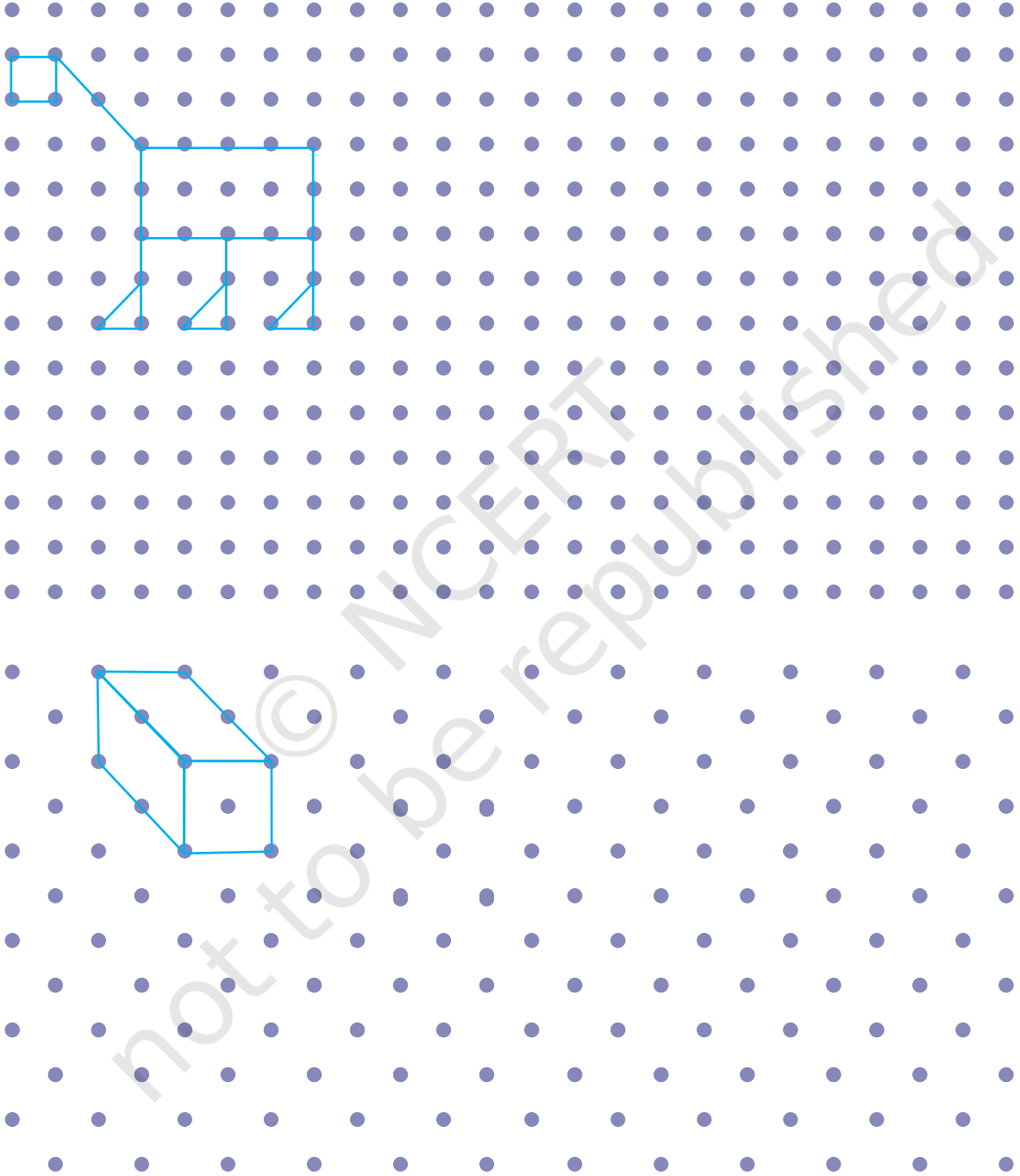
अधोलिखिते चित्रे लुप्ताः लम्बवत्-रेखाः, क्षैतिजरेखाः, तिर्यक्-रेखाः, वक्ररेखाः च अनुरेखयन्तु ।

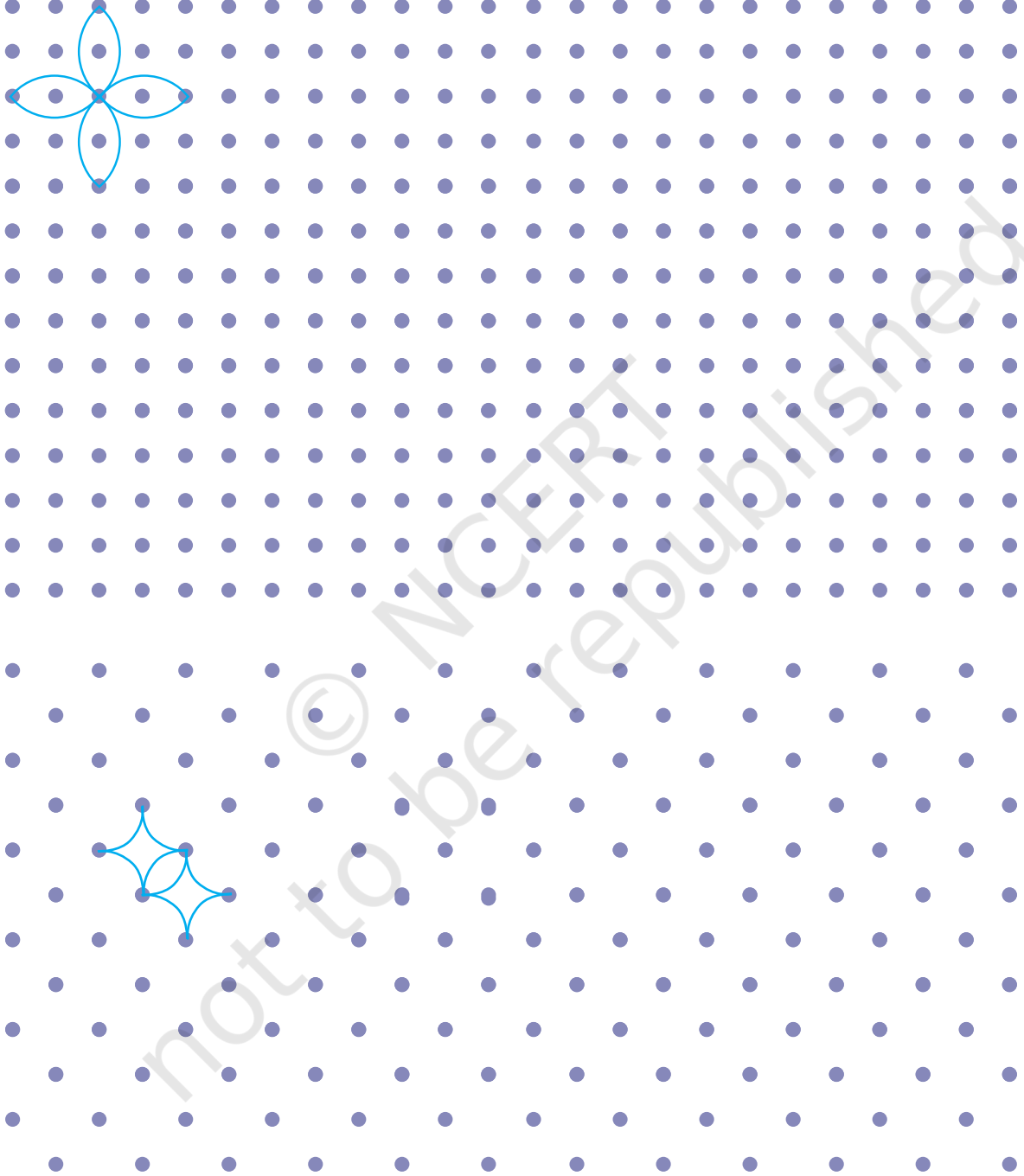

बिन्दुभिः क्रीडाम

क. ऋजुरेखाभिः (लंबवतैः, क्षैतिजैः, तिर्यक्भिः च) नूतन-आकृतीः निर्मास ।

ख. वक्ररेखानां साहाय्येन भिन्न-आकृतीः
चित्रयन्तु यथा - मेघः, इन्द्रधनुषः इत्यादयः।

एहि, करवाम

क. दत्ते स्थाने विभिन्न-रेखानाम् उपयोगेन स्वस्य चित्रं चित्रयन्तु। द्विविध-रेखानां प्रयोगं कृत्वा एकं प्रतिरूपं चित्रयन्तु।

ख. त्रिविधरेखानां प्रयोगं कृत्वा एकं प्रतिरूपं चित्रयन्तु।

ग. सर्वविधरेखानां प्रयोगं कृत्वा एकं प्रतिरूपं चित्रयन्तु।

परियोजना-कार्यम्

पुटीकरणस्य आनन्दः

यदि वयं कर्गदं अर्धभागे पुटीकुर्मः तर्हि तस्य केन्द्रे पुटीकरण-चिह्नं भवति । अधुना यदि वयं कर्गदम् अधिकवारं पुटीकुर्मः तर्हि वयं कतिपयानि पुटीकरण-चिह्नानि प्राप्नुमः । अधुना वयं कर्गदि विभिन्नाः रेखाः पश्यामः । रक्तवर्णेन ऋजुरेखानां नीलवर्णेन च तिर्यक्-रेखानां अनुरेखणं कुर्वन्तु।

क. मित्रेण सह कर्गदं पुटीकृत्य पश्यन्तु यत् कस्य कर्गदि अधिकानि पुटीकरण-चिह्नानि सन्ति।

ख. कर्गदं पुटीकृत्य वक्ररेखाः कर्तुं प्रयत्नं कुर्वन्तु।

मधुबनी-कलमकारी-वरली-इत्यादीनां विविधकलारूपाणाम् अन्य-स्थानीय-कलारूपाणां वा विषये चर्चा कुर्वन्तु येषु ते परिचिताः सन्ति। शिक्षकः स्थानीय-चित्रकारान् आमन्त्रयितुं शक्नोति। यः बालकैः सह विभिन्नरेखानाम् आकाराणां च रेखांकन-प्रक्रियायाः विषये स्वस्य अनुभवान् चर्चयितुं शक्नोति।

